

prophylaxisa hosszu ideig csak elméletileg fejlődött, de gyakorlati eredményeket nem ért el.

Eleinte husz ebet kezelt és ezek közül tizenötöt dühmentessé; ezt ellenőrzési vírus győrelével konstatafta.

De ez a módszer nem volt alkalmas a haladéktalan eszközöndő kezelés ki próbálására.

Hosszas kutatások után Pasteur rájött egy gyors és biztos kezelési módra.

A vírus koponya furás által oltotta a kutyába és a betegség két heti incubatio után kitört.

A kísérletek már 1882, november hó óta folytak és csak ebből elvesztett tengeri nyulak vírusa ebből elment, mely a legbiztosabb és mindig egyforma.

Ha a beteg állatok véréből néhány centiméter hosszúságú darabot szelnek le és kiteszik a száraz levegőre, a vírus elveszti az erejét.

Folyó évi július 6-án Pasteur laboratóriumába három elcsúszott huzak; egy Wohl nevű magyar férfi, egy Meister József nevű magyar férfi, egy Meister József nevű magyar férfi és ennek anyját.

Vulpian és Granger eljöttek meglátogatni a fiatal beteget és konstatafták, hogy a fiu tizenéves ebet kapott, melyek az ebdüh kitörését elmaradhatatlanná tették.

Julius 6-án esti 8 órakor 60 órával a marás megtörténte után, Pasteur a gyermeknek egy fél Pravaz-féle fecskendőnyi vélet oltott be, melyet egy ebdüh által elvesztett nyulból vett ki.

A »DEBRECZEN» TARCZÁJA.

Bárdi Nina lakadalma.

(Ballada.)

A szekéren himes kendő Dobog a ló, cseng a csengő, Végig állja leány, legény a kis falu hosszát,

A völgyen biczeg, köhög, míg oltárhoz érnek... Sötét borus felhője és csillaga az égnék,

A vén Bárdi sűrű-forog, teljesült a vágya, Legszadagabb lett a lányom mind a két határban,

Leszállt az öreg este, a csillagok égnék, Bárdiék nál fölhangzott a hegedű-szó, ének,

„Édes apám, édes uram fáj a fejem, fázom, Meggyógyít tán a pihenés, a nyugalom, álom!”

a fiatal Meister elkerülte egy a marási, mint az oltott vírus veszélyes következményeit.

Ezek elmondása után Pasteur magyarázta kísérleteit, felhozta, hogy a való ki-tétele a száraz levegőre, nem gyengíti a virust,

A lényegesebb kérdés még az, hogy mennyi időnek szabad eltelnie a marás és a gyógykezelés kezdete közt.

Múlt hét keddjén Pasteur; egy tizenöt éves fiatal embert kezel, a kit hat nappal előbb mart meg egy eb.

A fiatal ember, Judith nevű pásztor, október 14-én legeltetett, mire őn egy nagy dühös eb megrohanta a vele volt kis pásztorfiút.

Pasteur előadás után Vulpian szólalt fel, lelkes szavakkal fejezte ki elismerését a Pasteur által alkalmazott kezelési módszer felett.

A jelen levő akadémikusok és hallgatók zajos tapsokban törtek ki.

Pasteur köszönetet mond a kitüntetésért és ajánl elmondottakhoz még néhány érdekes megjegyzést füz. Megjegyzti, hogy az új gyógykezelést könnyű lesz gyakorolni, csak fel kell állítani egy oly intézetet, ahol egész éven át tengeri nyulakat tartanak, melyekben fejlesztik az ebdüh virust.

Végül Pasteur kijelenti, hogy kutatni fog, hogy a beoltott vírus, mely dühmentessé teszi az ebet, az idegekbe, vagy izmokba megy-e.

Judithnak, a fiatal pásztornak, az általa tanúsított bátorságért az Akadémia ki fogja szolgálatni a kitüntetni szokott erénydíjak egyikét.

Emlékezzünk régiekről!

Közl: Erdélyi István.

(1) Ki ne szeretné tudni, hogy két vagy háromszáz év előtt mi történt e város kebelében?

Igaz, hogy mindekről terjedelmesen olvashatunk S z u c s István „Debreczen város története” című könyvétől; továbbá J ó k a i M ó r é Á b r a i K á r o l y egyes történeteket regényes körülírásokkal megoldva ádatnak az irodalomnak.

Leszakítja koszorúját, virágait tépi... „Ugy égeti a fejem és minden egyes szála,

Hozzá tapad Kaczér Dani sohajtása, átka... „Ne átkozz meg, nem feledek, csak is érted élek!”

Elválasztva vagyunk, bolygó csillagi az égnék, Oda künn csak muzsikálnak, szilaj tánczot járnak,

Kaczér Dani boro a fővel, mint az árnyék, jár-kál, Meg meg áll a csengő-bongó lekadalmas ház-nál,

„Hej vén Bárdi, vé a szivtelen eladtad a lányod, Vettél rajta házat, tanyát széles gazdaságot,

„Elttem boldogságán nyugszik raintelen köve, fája, Ea alatta lobog szivem oltá-ta lángjál!”

„Desőtét van, nagy jóuram, talán nem is látod, Feleséged két szép szemem majd gyűjtök énlángot,

„Stevén Bárdi, hogy szétnezhess hetedhét hátdarba, Hogy házadnak, szép házadnak ne rakadhaj párja!”

„Meggyújtja a nádfelelet, kuszik a tűz rajta, Az esti szél zokogása tova, tova hajlja, A lángnyelvek kararogva folcsapnak az égre,

„Hoi a lányom, szivemnek egyedül öhög, de be nem megy érte... Kihozza a felesége A vén Bárdi közbelnyom!”

Kaczér Dani keresztül tör a zsarátnek lángon... „Bárdi Nina a szobában imádkozik szépen, „Hogy ha itt nem leszek tied, oda fent az égnél!”

Kaczér Dani, oda rohan an enyém vagy hát végre, Jerünk, jerünk boldogságom egyetlen reménye!

ismertetnek meg azon sok jeles közül, kiknek emléke előtt a mai kor emberei is tisztelettel hajolhatnak meg.

Hogy tehát városunk siralma s multjáról bővebb tudomással birjon mindenki, s lapunkban is meg legyen örökítve a Bartha Boldizsár által 1664-dik évben megírt, 1666-ban Debreczenben, a város könyvtárában kinyomtatott, de mai napság már csak keveseknek birtokában lévő történelem,*) azt hisszük, kedves szolgálatot teszünk annak közlésevel mindazoknak, kik a történelem iránt érdeklődnek.

Mi sem hozzá nem teszünk, sem el nem veszünk abból; hadd álljon az szóról-szóra, betűről-betűre, mint eredetileg megíratott.

Tartsa meg ezt minden most élő atyafiai és unokái számára; hadd menjen az firől-firá, hogy olvashassa a késő nemzedék s mértisen ebből várossa, vallása és hazája iránti szeretetét.

Maga az író — Bartha Boldizsár — ezeket mondja történelméhez írt előszavában: „Íratott annak okáért ezen belső és főbb okokért:

I. Hogy a megmondott módok szerint a csudálatos szabadításban légyen Istené a dicsőség, ki azt senkinek is nem engedti. (Ezsa. 42. 8.)

II. Hogy láthassuk, mint vitte véghez az Isten felőlünk elrendelt gondviselését a külső eszközökben, vagy más okokban s azok által.

III. Hogy fennmaradjon emlékeztető a mi életünkbeni időnek sok gonoszsal való elegyessége, kiből (ly I) láthassza a maradék ezen szerencsekerek módjára fogsó nagyokat változó, alsóságot felsőséggel, felsőséget alsósággal hamar cserélő, egy helyben kevés ideig nyugható, világ állhatatlanságát.

IV. Hogy mostani s következőzendő népek is ez magánál nagyobbi hírdő kesztyén Debreczen városnak sokszori kára s nagy romlása, szegényüése, sőt még pusztulása is, (ha Istennek úgy tetszik) mi okon, kitől s mikor és mimódon lett, tudhassák.

V. Hogy a jövőendőbi Successorok hasonló ügyben, (kitől Isten oltalmazza) ne menyenyek messze példáért, ha mi jót ebben, az akkori alkalmatosságra szabván, találhatnak.

VI. Hogy elejek példájával felindíttassanak akarkik, Hazajók s Városok buzgó szeretetére és serény oltalmára.

VII. Hogy idő múlással írás nem lévén róla, a dolgoknak valóságát megne változzék vagy tellyességgel el ne felejtődjék.

Ha pedig K. O. külső okát kérded, ennek kezdését, végezését, amaz Hazája s Várossa hasznára született és annak szolgálatyára kellő virtusokkal eukészítettet Istenes Ferjju-nak Tiszteletes DOBOZI ISTVÁN Urannak, ezen Városnak mostani Fő Birájának egynehány uttali kivánságának (ki e munkátszának minden módon való segítésére is lön) tulajdonosul.

*) Kulini Nagy Benő „Csokonai Album” című könyvének „Debreczen irodalom története” fejezetében meg sem említi Bartha Boldizsárnak ezen minden tekintetben nagy érdékt dolgozatát, holott az a Debreczen város nyomdájában s egyenesen az akkori főbíró Doboz István öhajására rendeztetett sajtó alá, s mint leghitelesebb forrás, alapú szolgálhat a késő nemzedéknek is. Egyébiránt Kulini Nagy Benőnek ezen említett műve igen sok fogyatkozással, egyoldalúsággal s bizonyos tekintetben egyes egyénekkel illető részrehajlással és sok megemléstáre érdemekkel me-lőzésével bővílködik, melyeket alkalimlag érdemi-leg fogok elsorolni.

S míg leszakad a ház földel sisteregye égye. És az éjben kong-bong tovább, messze sira'ma, Így esett meg Bárdi Nina fényes lakadalma... Aszalay Dániel.

Ehagyatva...

— Irta: Adrienne. —

Borong az ég, hullanak a fák levelek. Egyet egyet fölkap a szél és forgatja a légben. A vén gesztenyefa ráhajta hervadó lombjait a göth modorban épített zárdá ablakaira, s bá-natosan zörgeti mindinkább kopaszodó galyait a nyár egész balzsamát foglalja magában, csakhogy gyöngébb mérvben s a lélekre oly andalítólag ható csodás keverékben. Olyan az, mintha egy kedves távozó lobogtatná még fel-lelnek illatos kendőjét.

— Elragadó az egész vidék, de kivált a templom és zárdá, s én sohse feledek el — mondja a fiatal műépítész, ki ez ősi regegen a zárdát nézte meg, s most köszönetét fejezi ki a főnöknöknek. Tanulmány utját végzi most, s megnéz minden utjában eső várat, tornyot, kastélyt. Elegáns fiatal ember, csinos, mint Cherubin, a „Figuró házasság”-beli apród s e mellett testtel-lelékekkel művészetének él.

— A göth modor egy remeke — szól ismét, a csendes halvány főnökhöz fordulva, — mely egyszersmind ritkítja párját. Itt szerencsére még nem építettek hozzá újabban más modor szerint, mint csak nem rég is láttam egy régi göth modoru templomnál, renaissance utóépítkezést, hol az oltár tánczóalalakok ékesítik.

A maga helyén persze ez is nagyon kedves, hogy tovább ne menjünk, mint odaát a parkban a bájos, kis XIV. Lajos korbelti nyaraló, ép oly szép és elragadó a maga nemében, mint ezen épület hegyes ívei.

S e közben fejével a fogadó terem ablaka felé intett, honnan a messze láthatár ezüstös szürke ködében, kissé elmosódva látszik a gyönyörű kis roccoco fészek, melynek

blakait nevéto Amorok kővirágkoszorúkkal fonják körül. Mindenütt affectáló szobrocskák, hervadt virágok, s a kopaszodó fák ágai úgy merednek az ég felé, mintha megegyeszer visszaesnének a tavaszt.

Nekem nagyon tetszik, ha az épületek magukon hordják rendeltetésük, czéljuk jellegét, mondja a fiatal ember. — Így például e komor göth épületben, alig gondolhatok egyebbre, mint imádság és lemondásra, míg odaát, most a hervadásban is, nem a nyár valamennyi dala hangzik bánatos visszhangban, hanem öröm, jólét, gazdaság, életkedvű regél minden. Boldogok, vigak lehetnek lakóid.

Lehet, hogy igaza van önnek, — s a főnöknő is kinez az ablakon; — de én előítéletes vagyok, mint a legtöbb nő — boldogtalan.

Ah — mosolyog a férfi — tehát azt hiszi.

— Például, gondoljon csak vissza Franciaország királyneira, egész Mária Antoniettel! A teremtés urait az a számtalan Amorette, virág, lugas, fény, illat, pompá, könnyelmű és szivtelenekké, a nőket pedig szerencsétlenekké tette.

A szellemes, csinos fiatal ember nevetett; nevetett mint művész és férfi.

— Ez a műépítészlet oly oldala — nagyságos főnöknő — melyre sohsem gondoltam. De, megenged egy kérdést? Ezelőtt, nagyságod a világban élt?

— Igen — volt egyszerű, de búszté választ.

— És talán — de bocsnát! — roccoco stílyú kastélyban?

— Hát itt volnék-e, ha nem — s a komoly halvány nő felemelkedett helyéről. Odaát, az emlegetett kastély telve volt vendéggel, s vidám zaj, nevetés s egyik divatos keringő dallamát hordja szét az ősi szellő; a kastély tulajdonosnője, az ifju grófnő eljegyzési ünnepélyét tartották.

A zárdá fogadó termében két nő ül; egyik a főnöknő, a másik nővére, az ideleltá

lutassák fel Nisidát a porfiumje után. A nég teremtik s midőn igaz huzcoltatni, Montiel Nisida halásan fogadlyával letegyverzi a földel kenyerezé le, mire magát a directort és a börtönben azouban vesztegetik az irnok szabadon s tovább ny Nisida viszont azért ve hogy őket legalább há mig ő tul lesz a határ minkét felnek nem teh azt tanácsolja az igazg hogy béküljenek ki, t tessék el a negerekket vissza Európába. Nisidá tiel, ki az első látásra s megkeri kezét s r kalozait. Rodrigo találóg neki, hogy bámi á mentes föl házassági ig nagy lelkien le is mo kivel jó viszonyban van

Ekkor jönnek az élén — békülést ajánlva elfogad — s bor mellett Nisida jatekba keveré — a szerencse kedvez minden pénzből kifoszt kit az igazgató fosztott szájon, hogy revanchó má egy filírje sincs kezd koczkázni, ki elbiz magát teszi fel a koczá ellenzése daczára. A k vesztit — s így Palestro Igazgatója a szerencse tati, de Palestro reáj agynőke elbuknak — rohan, megmenni Nisidá s mindent összorombol s

A harmadik felvonés és Mercedes nászünnepe lyen a negerek ünnepe Montiel és Nisida színté egyezsere menjenek esképen az új jegyző várj és két társát agyonlöté hitében, elbujósik, h bűntető kezét. Barnacle — necrologot ír halálá vel azonban, mivel Nis ismerkedett meg egy né levelezget, mindamellet teti egy millió kiterít fibór családját. Az új hiszik halottnak, a dirre így mindenik egymást maga javán dolgozik. Így Palestro áruhában jegyz nik, hogy a helyzetet elszakíthatták; Barnacle jegyző áruhában — Nis tetni a milliomos kisassz Palestro. Mind a kettő jegy a másikat véli az ig a

Kényes helyzet tám menyekről kezdenek be kolászról, egyik jobban mi fölött hája kapnak s a minek Palestro örvend agnyók is előkerül, az es A direktor a vén kisass

szép kastély főnöknője. tőnye feltűnő ellentéte az apáca ruhájának. De az tőzött leány keservesen sarca csendes, nyugodt, vigasztaló szót.

— Elhagyott, elment — pedig hogy szerettem, itt hagyott egy nő miatt, czára is, kalandorú, a ki nán jött. On gyantítottam rosszat, de ez még sem, kaptam levelet; egy p egész. Ah, én nem tudok gondolok semmit, csakhogy nekem üres az egész világ!

Olyan keservesen sirl pillanatra az idősebb nővé lyosak lesznek.

Ne sirlj szól halkan nyed egész egyszerűen nem egy jellemtelen, eladósod csegnő, ki miatt elhagyott nál; Lengyelországban na s rövid idő mulva halljuk híret. Gondolhattam volna, — hogy abban a kaczer fel nem virulhat boldogság. H lak én, a ki szintén csalód mutattam a szerelmemre ségbeesve kerestem e zár neked az ifjabbnak hagy nek hol oly szerencsétlen voltam

Feledést, lelki nyugá hagy ott te is mindent, oh még rád az elteben... Az ifjabb ijedve kap néz a szigorú, egyszerű sz Ide jönni! szól hall komor falak köze. Ah, mi boldogtalanul is csak haza... ott várom én a gyógy... Menj hát, monda hoda, hol újabb álom es cs

NISIDA.

(Bohókás operette 3 felvonásban. Írták: Zell J. és Weti M. Zenéjét szerze Gene e Richard, fordította Edvi Ilés László.)

A városi színház második operette újdonsága pénteken folyó hó 6-án kerül színré.

Nisida, a madridi opera első énekesnője kedvese után szöbrik Havannába, hogy ott hűtlenné lett kedvesét: Rodrigót kötelességeire figyelmeztesse s az oltárhoz vezettesse magát Nisida. szökésével, oly nagy irt hagyott hátra az operánál, hogy az igazgatója (Barth a c l e) két színházi ügynökkel utána vitorláz Amerikába s az elfogatási parancsot Havanna főbírájának (Palestro n a k) a kezébe teszi le. Nisida férfi ruházu vezetői vévura a rendőrség figyelmét. Palestro megismeri férfi ruhája daczára Nisidát, bé-szeret, s lábához teszi az elfogatási parancsot. E közben hazajön Palestro unokaöccse Montiel kalozok kapitánya, a ki a déli tengeren kétes hírt ázleteket folytat kalózáival s Palestro öccsét örökségéből kiakarja jászani s a Habannában forgó váltóit összevásárolja, s hogy őt ártalmatlanná tegye, szintén elfogatási parancsot állít ki elene, mert egy végrendelet értelmében — ha Montiel unoka huga Mercedes férjhez megy, Montiel 200,000 realnyi örökséghez jut s ez öszveget szeretné Palestro elharcolni. Fenyegeti az elfogatási parancsot, mit Montiel egyezsere kikap kezéből, de a mely tévedésből nem a Montiel, hanem a Nisida elfogatási parancsa volt, viszont Nisida pedig Montiel elfogatási parancsát kapta Palestrotól Barnacle követeli Nisida elfogatását, de az megtagadja, mert szerelmes bele. Erre az igazgató egy szerencsen vándor komédiás csapatot fogad föl, hogy

(Folyt. köv.)

kutassák fel Nisidát könnyen ráismerhetnek a porfúnya után. A néger csakhamar elő is teremti s midőn igazgatója börtönre akarja hurcoltatni, Montiel védelmére kel — mit Nisida halásan fogad egy reményteljes mosolyával leigyezve a főbíró, az irnokot pénzzel kenyeresi le, mire a főbíró Nisida helyett magát a directort és két ügynököt zárta el. A börtönben azonban Barnacle és társai megvesztegetik az irnokot hogy bocsássa őket szabadon s tovább nyomozhassák Nisidát — Nisida viszont azért vesztegeti meg az irnokot hogy őket legalább három napig tartsa fogva, míg ő tul lesz a határon, de a ravasz irnok minkét félnek nem tehetvén akarata szerint, azt tanácsolja az igazgatónak és ügynökeinek, hogy béküljenek ki, ittassák le Nisidát s vitessék el a négerrel a hajóra s utazzanak vissza Európába. Nisidának pártjára kel Montiel, ki az első látásra halálosan beleszeretett, s megkéri kezét s rendelkezésére bocsátja kalozait. Rodrigó találkozik Nisidával s könyörög neki, hogy bármilyen áron adja vissza szavát, mentse föl házassági ígéréte alól, miről Nisida nagy lelket le is mond Mercedes részére, kivel jó viszonyban van.

Ekkor jönnek az ügynökök, az igazgató élén — békülést ajánlanak Nisidának mit az elfogad — s bor mellett kockázni kezdenek. Nisida játékba keveredik — sok pénzt akar — a szerencse kedvez neki — s igazgatóját minden pénzből kifosztja. Palestro azonban, kit az igazgató fosztott ki a roulett-ben, visszajön, hogy revanchot kérjen — de annak már egy fillérje sincs — és így Nisidával kezd kockázni, ki elbizakodott szerencséjében magát teszi fel a kockákra, Montiel minden ellenzése daczára. A kockák perdlül s Nisida veszít — s így Palestro tulajdonába megy át. Igazgatója a szerencsének által elakarja raboltatni, de Palestro reájok lö — Bornakle és ügynöke elbuknak — Montiel kalozaival előrohan, megmenti Nisidát, a hurrikán kitör — s mindent összorombol s elpusztít.

A harmadik felvonás egy faluban Rodrigo és Mercedes nászünnepeivel kezdődik, melyen a négerek ünnepi táncot járnak. — Montiel és Nisida szintén megérkeznek, hogy egyszerre menjenek esküvőre. — A faluban epen az új jegyzőt várják. Hogy a direktort és két társát agyonlőtte. — Palestro abbéli hitében, elbujdosik, hogy kerülje a törvény büntető kezét. Barnacle szintén elbujdosott — necrologot ír haláláról a lapokba, jegyessel azonban, kivel Nisida üdözése közben ismerkedett meg egy négy millió hozománytal levelezget, mindamellet családijával bepörölteti egy millió kártérítési összeg erejéig a főbíró családját. Az ügynökök a direktort hiszik halottnak, a direktor az ügynököket s így mindenik egymást akarja rászédni s a maga javán dolgozik. Így áll a helyzet, midőn Palestro áruhában jegyzőnek öltözve megjelenik, hogy a helyzetet kikémlelje s Nisidát elszöktethesse; Barnacle is előkerül — szintén jegyzői áruhában — Nisidáról lemond s szöktetni a milliomos kisasszonyt, midőn jön vele Palestro. Mind a kettő jegyző ruhában. Mindegyik a másikat véli a igazi jegyzőnek.

Kényes helyzet támad köztük. Napi eseményekről kezdnek beszélni: a főbíró gyilkolásáról, egyik jobban gyalázza a másikat, mi fölött hajba kapnak s alakoskodásuk közül, a minek Palestro örvend legjobban, a két ügynök is előkerül, az esküvőről két pár jön. A direktor a vén kisasszonnyal esküvőre in-

szép kastély födöknijé. Selyem s csipke öltönyt felhúzó ellentét az idősebb nővér sötét apáca ruhájának. De az illatos csipkébe öltözött leány keservesen sir, míg az apáca arca csendes, nyugodt, csak néha szól egy vigasztaló szót.

— Elhagyt, elment — zohogja a leány — pedig, hogy szerettem, mily boldog voltam itt hagyt, egy nő miatt, ki fényes neve daczára is, kalandor, a kiról alig tudják, honnan jött. Oh gyantottam én, sejtettem valamit rosszat, de azt még sem, míg ma reggel megkaptam levelet; egy pár odavetett szó az egész. Ah, én nem tudok, nem érzek, nem gondolok semmit, csakhogy ő elment, nincs, nekem üres az egész világ.

Olyan keservesen sir és zokog, hogy egy pillanatra az idősebb nővér szeméi is homályosak lesznek.

Ne sirj szól halkan a fődöknő; völegé nyed egész egyszerűen nem volt egyéb, min egy jellemtelen, eladósodott gavallér. A herczegnő, ki miatt elhagyt, gazdagabb nálad nál; Lengyelországban nagy birtokai vannak s rövid idő múlva hallj meg menyegzőjűt híret. Gondolhattam volna, szól tovább sóhajta — hogy abban a kaczer fénylő külsőjé házbai nem virulhat boldogság. Hogy megvigasztalja lak én, a ki szintén csalódtam, s miután ajtó mutattam a szerelmemre méltatlannak, két ségbeesve kerestem e zárdá csendes falait, s neked az ifjabbnak hagytam azt a másikat hol oly szerencsetlen voltam.

Feledést, lelki nyugalmat találtam itt; hagyj ott te is mindent, oh hány csalódás vár még rád az életben...

Az ifjabb ijedve kapja fel fejét s körül néz a szigorú, egyszerű szobában.

Ide jönni! szól halkan, félőn e sötét komor falak közé. Ah, még megtört szívvel, boldogtalanul is csak haza vágyom a világba; ott várom én a gyógyulást, nem itt...

Menj hát, mondá hidegen a fődöknő — oda, hol újabb álom és csalódás vár reád.

dul, mindenki boldogul, csak Palestro esik el Nisidától, kit Montiel visz el kalóz kajóján.

A zene dallamos, könnyed meneté és ful-bemászó s a partitúra sok kitűnő számból áll. Kitűnő szám a 2-ik felvonásbeli komikus sextet. Nisida és Montiel szereimes duója, a kockázal s a frapps finále a vihart jelző zenével.

A harmadik felvonásban a néger táncz. Montiel és Nisida szerelmi duója, az ügynök couplejai sat. Nisidát Örley Flóra, Mercedes est Ellinger Ilona, Micaelát Bodroginé, Rodrigót Sajó, Montiel Kápolnay fogják énekelni. Az öt komikus szerep ugymint: a főbíró Boross, igazgató Gyöngyi, két ügynök Ferenczi, Tollagi. Irnek Váradi József kezében van.

Válasz Liszka Nándor urnak.

Liszka Nándor ur a „Debreczeni Ellenőr“ tegnap számában előadja, hogy ő tárgyilagosan irt és nem sértett engemet, és én őt mégis a papi állás társadalmi előjogaiban bizakodva, becsületében megsértettem. Ez alapon aztán engemet sértésekkel illet.

Liszka Nándor ur, a presbyteriumoknak tárgyalásait, a három rostán megrostált tiszta buzának az ábszuval való összekavarásához hasonlította. Valóban furcsa fogalom a tárgyilagosságról! Én, mint presbyter, azou szeriutem sértő hasonlatot megtorolni akartam, de becsületében Liszka Nándor urat meg nem sértettem. A papi állás nekem most előjogot annyira nem ad, hogy Liszka Nándor ur, éppen az azon hivatalal összekötött kötelességeimre látszik számítani, mikor egy általam átalánosságban mondott igazságot, személyére alkalmaz és becsületbeli sértéssé felfuvi akar. S miért teszi ezt? Vagy azért mert már az érvekből kifogyott; vagy azért mert becsületben támadni éppen ő akar. Itéljen közöttünk a közvélemény! En nekem nincs okom felni iteletétől.

Debreczen, 1885. nov. 4.

Kles Albert.

Helyi hírek.

* Az orsz. kiállítás zárünnepé ma d. e. 10 óraker ment végbe. Táviratilag érteftünk arról, hogy gróf Széchenyi Pál minister szóaklatát valóban megható jelenet követte. E beszédre ugyanis Rudolf trónörökös válaszólt s beszédét e szavakkal végző. „Éljen a mi imádot magy ar hazánk!“ E szavak hallatára Széchenyi minister könyezve ragadta meg a trónörökös kezét s csókokkal halmozta el. Igen értjük a minister ur elragadtatását s ez a jelenet élénken emlékeztet bennünket a pozsonyi országgyűlés ama jelenetére, midőn a me g s z o r u l t Mária Terézia könyveire a rendek „élünk és halunk királyunkért“ felkiáltásba, török ki. a politikai helylyet mind a mai mind az a k k o r i érzékeny jelenetet teljesen igazolja és lélektanilag kimagyarázza. Valóban örvendünk, hogy hazánk és fejedelmi házuk között elő-elő fordulnak ily megható jelenetek.

* A városi virillsek közt a legnagyobb adófizető 6531 frtot, a legkisebb adófizető pedig 357 frtot, míg a póttagok közt a legkisebb adófizető 357 frtot fizet.

* Színház. Tegnapismét telt ház előtt adatott Jókai „Fekete gyémántok“ című drámának keresztelt látványossága. A darabról annak idejében hosszasan elmondtuk véleményünket, valamint a főszerelőkről is, — ezen véleményt a tegnapi előadás után sincs okunk megváltoztatni. Csupán azt jegyezzük most meg, hogy a rendezés tegnapi ugyesebb volt, mint a mult alkalommal, — így például az égőköszen tárnafüstje sikerültebben volt előalitivá s a felkelő nap valóban szép látványt nyújtott. A „Te benned biztunk eleitől fogva“ kezdett dicséretet a női kar most is gyengén énekelte, a férfi kar sokkal jobban. bár ez sem énekelte kifogástalanul. A kis B o d r o g i Árpádról, ki KuntYorkát ugyesen személyesítette, most emlékeznük meg dicsérröleg. Tapsok és kihívások tegnap is sürün fordultak elő.

* A színház köréből. Aradi ur a folyóberlet 41-ik számától kezdve új berletet hirdet a III. kis berletfolyamra. (20 előadásra). Családi páholy: 90 frt. Felső páholy: 40 frt. Első támlás: 15 frt. Másodtámlás: 12 frt. Földszinti zártzsek 8 frt. Emeleti zártzsek: 6 frt. Berlet iránt intézkedni lehet a színházi pénztárnál naponként reggel 9-tól estig. — A B o k o d i holnap j u t a l o m j á t e k á r a ismét felhívjuk a közönség figyelmét, — a jutalmazandó oly alakító képességgel bíró művész, ki megérdemli azt, hogy jutalmjátékan zsufolóság te legyen a színház. Bokodi önmagát s a közönséget tisztelte meg, midőn M o h e r e darabotl várja meg jutalmjátékanak sikerét, a mi közönségünk pedig ily kiváló művészeket elkedvetleníteni nem szokott. Megemlítjük még, hogy a jeles művész szinpadra léptének holnap lesz a 27-ik évfordulója s ez alkalommal 6000 ikszer lép föl!

* Fehner Benő az öngyilkossági kísérletet tett kereskedő segéd, mint a nála talált levél bizonyítja, következő eset folytán szánta rá magát az öngyilkosságra. Anyja, ki ezelőtt

jó módban élt, két nagyobb fiát kitaníttatta, míg őt, gyenge eszű levén, a kereskedői pályára szánta, hol a fiu felnevelkedett az anyja kezek támogatása nélkül: míg a másik két fiu szüntelen az anyánál volt s míg végre annak vagyonát is kezeik közé kerítették. A kisebb fiu, tehát a kereskedő segéd, ki a vagyonból, daczára hosszas perlekedésnek, kitaratott; ezért nem kevésbé magába vonult, szomorult. Később anyja is hozzá folyamodott segítségért. Ezt aztán annyira szívére vette, hogy szívébe akart löni, de a lövés a vesén és tüdőn ment keresztül, a hátgerincz csontban állt meg, honnan tegnap a kórházi orvosoknak sikerült kivenni. — 33 frtya volt, mely összegből 17 maradt meg nála. Azt hiszik, hogy a többit mind az öngyilkosság elkövetésére szánta. Most a lehető legnagyobb kinok között eszméletlen állapotban fekszik a kórházban.

* Népesedés. Okt. hó 26-tól okt. 31-ig született városunkban: I. Református, törvényes 11 fiu 9 leány, együtt 20, — halvaszületett 3 fiu, — törvénytelen 5 fiu 3 leány, együtt 8, — halvaszületett 1 fiu. II. Ágost hitvallású törvényes 1 fiu, 1 leány együtt 2. III. Római katolikus: törvényes 1 fiu, törvénytelen 3 fiu, 1 leány, — együtt 5, — halvaszületett 1 fiu. IV. Zsidó, törvényes 1 fiu. Az elveszültek összes száma tehát 36, — melyet összevetve az elhaltak számával (32) a szaporodás 4.

* A szomszédból. Halott f a k n a p j á t Nagy-Váradon igen szépen ünnepeleék meg. A jogakadémia polgársága felkereste Szigligeti Ede szülőházát, R ó n a y Gyula színes sirját, s R u l i k o v s z k y Kázmér sirját, hol szavalatok és szónoklatok tartattak, továbbá a Nagy Sándor szülőházát. E. M. K. E. A székhelyhidő műkedvelő társulat 100 frttal belepelt alapító tagul az erdélyi kultur egyletbe. E m b e r ö l e s, Sz. Imrén Salánky hegybíró Kálmár és fia agyonlőttek. A tettesek elfogattak. K i n e v e z é s. Belényesi postamesterré Örley Gusztáv neveztetett ki. E l j e g y z é s. Szeremley Mariskát Jankafalván eljegyezte Makkay Sándor cs. kir. huszár kapitány.

* Kopár területek beordósítása. A földmivelési ministerium az idén is nagyobb mennyiségű facemetét fog adományozni oly erdőbirtokosoknak, a kik kopár vagy futóhomok területen erdőstét teljesíteni szándékoznak. Az illetők a szükséges adatok közlése mellett írásbeli kérelmeiket december végéig nyújthatják be a ministeriumnál s a rendelkezésre álló mennyiségből a jelentkezés sorrendje szerint fognak részesülni. A csemetek árát és csomagolási költségeit az orsz. erdőszeti alap fedezi. A kérvényezők a közíg. erdőszeti bizottság elnöke vagy a kir. erdőfelügyelő iratával tartoznak igazolni, hogy a kérdéses terület beordósítása közgazdasági szempontból szükséges.

* Köszönetnyilvánítás. Az ág. h. evang. egyház új orgonája javára rendezett tombola és táncvigalom alkalmából felülfizettek: Berger Henrik 5 frt. Boczkó Sámuel főkapitány 1 frt. Dankó István 1 frt. Göllt Nándor 5 frt. Fodor József 2 frt. Konrád János 6 frt. Kühne Adolf 2 frt. Handt Vilmos 2 frt. Liszka Nándor 5 frt. Molnár Ferencz 1 frt. Presinszky Pál kir. főmérnök 2 frt 10 kr. Sichermann Hermann 2 frt. Szepessy Gusztáv 4 frt. Stinacker Sándorné 1 frt. Tamassy Béla 5 frt. Özv. Tamassy Károlyné 5 frt. Özv. Tormay Frigyesné 1 frt. Trnka Ferencz 1 frt. — Azonkívül főtízot. és nagys. Huzly Károly prépost páholyát 3 frttal váltotta meg, a gazgyárreszvényátarsulat a termék világitási költségeiből 25 forintot elengedett, Sichermann Hermann ur pedig egy izléses tombolanyereménytárgyat ajándékozott. Midőn ez adományokat e helyen nyugtázzuk, a nemes cél iránti bőkezűségökrét az összes adományokért egyháznak nevében ez utóis halás köszönetet mondunk. Debreczen, 1885. nov. 3. M a t e r n y Lajos, evang. lelkész, P o s z s z e r t János egyh. felügyelő, S z o j k a Gyula egyh. jegyző.

* Még egy kir. tanácsos. Szunyogh Sándor helyszínelési felügyelő a királyi tanácsosi címet nyerte.

* Az utcáról. Mi a legnagyobb szemtelenség? E pálya-kérdést tüzte ki a párisi „Sport“ szerkesztője és az 50 frtyi jutalomdíj a következő megoldásnak ítélte: „Zápor alkalmával egy esernyőcsináló boltjában kérni menedéket addig, míg a zápor elvonn.“ — A f a r a g a t l a n i n a s — Szabó mester: „Ejnye, de faragatlan inasa van magának szomszéd!“ — C s i z m a d i a: „Csodálom, pedig két „ács“ dolgozik a kifiragásán, már t. i. a virgács és a korbács.“ — A l e c z k e. Tanító ur: Ha a mamától két darab vajjas kenyeret kapsz, a papától szintén kettőt, hány darabod lesz akkor? A kis Pista: (elgondolkozva.) Épen elég!

Halálhírek. Okt. hó 25-től okt. hó 31-ig meghaltak városunkban: Telki László 2 1/2 éves ref. agylob, Iónki József 55 éves r. kath., agyuta, özv. Holländer Mártonné, 64 éves zsidó vérhas, Szekeres? ref. halvaszületett fiu, Kiss ref. halvaszületett fiu, Kolossa Adámné 55 éves r. kath. állképlet, Kadas Jolán 5 hónapos ref. tudóhorut, Pap József 61 éves ref. szívjai, özv. Szalay Józsefné sz. Fónagy Juliánna, 63 éves ref. gutatús, Schwarz Dezsóné 27 éves zsidó tudógümökör, Béres Zsuzsanna 7 hónapos ref. görcsök, — Kovács Róza 2 éves ref. görcsök, Felföldi Lajos 2 hónapos ref. görcsök, özv. Ujhelyi Józsefné 70 éves ref. gutatús, Siteri Sándorné 40 éves ref. tudógümökör, Kovács Róza 2 éves ref. tudógümökör, Ceige István 2 éves ref. bélhorut, Eibenschitz? hónapos zsidó, görcsök, Balog? 1 hónapos ref. velszű letett gyengeség, Bagotán Erzsébet 7 éves gör. kath. bélhorut, Grósz Hermina, 16 éves zsidó

tudógümökör, özv. Miskolczi Mihályné, 76 éves ref. vérhas, Lengyel Mihály 80 éves ref. gutatús, Torma Ferencz 1 hónapos ref. görcsök, özv. Szilágyi Gábor 89 éves ref. aggkór, Kósa Ferencz 1 hónapos ref. bélhorut, Dicszegi István 66 éves ref. huygymáz, Pataki? ref. halvaszületett fiu, özv. Kiss Bálintné 74 éves ref. bélhorut, Gombos László 1 hónapos ref. velszű letett gyengeség, Sas József 5 éves ref. görcsök, Nagy István 2 hónapos ref. görcsök. — Meghalt tehát összesen: 32 egyén.

A kórházból. Tegnap két beteg vittek véghez a kórházi orvosok nagyobb operációt. Az egyik középkorú nő, kinek bal lábát terdeig vágták el, úgy hogy mire lábát látta, a lába már el is volt temetve. A másik operáció lábégetés volt egyik fiatal embernél, kit annyira elaltattak, hogy azt hitték, hogy nem is fog felébredni. A kórházban van egy kis fiu, kit testvérei megégettek, de teljesen eszméletlenül van, csakis iszonyu kinokat szenved.

* Placzi árak. 1885. nov. 3-án megtartott heti vásárka:

1 mm. Buza	700,	680,	660.
1 mm. kétszeres	600,	580,	560.
1 mm. rozs	550,	540,	530.
1 mm. árpa	510,	500,	490.
1 mm. zab	590,	570,	550.
1 mm. tengeri	480,	460,	440.
1 mm. köles	550,	525,	500.
1 zsák zsák burgonya			120.
1 mm. szalonna	4800,	4550,	4300.
1 mm. háj	4800,	4550,	4300.

* Husárok, megállapítva s bejelentve 1885 novemb. 4-től 11-ig 38—42 kr. Rác Györgynél czeleged utca 2599 sz. alatt. 42 kr. Rác Györgynél csapó utca 10 sz. a. rózsater 10 sz. a. 46 kr. Magyar Gábornál czeleged utca 55 sz. a. dedó utca 125 sz. a. Balogh János nál Rózsater 10 sz. a. Boldog Istvánnál rózsater 12 sz. a. 48 kr. Magyar Gábornál piac 1 székben, valamint a két orthodox székben a piaczon. Minden többi bejelentett 19 mézárszékekben 44 kr. J e g y z e t: Magyar Gábor 3 székben 1 kilo hus nyomtaték nélkül 8 krral drágább. Debreczen 1885. november 3-án.

* Debr. ipar és ker. bank. Üzlet kimutatás 1885 okt. havára. Bevétel pénzkészlet szept. 30-án 40851.89, beváltott váltók után 286446.84, előleg 2169, kamatok 5987.62, kamatozó betétek 88413.85, jutalék 25.15, ércpénz eladás 203.17, értékpapir 4712.28, folyószámla 328340.38, felszerelés 30.— előleg bélyeg 15.05, házjóvedelem 83.33, nyomtatvány 10.— függő követeles 25076.12, 782164.69, Kiadás Házépítés 6647.30, leszámított váltókra 266281.23, előlegre 8720.— kamatra 202.31, kam. betét visszafizetésre. 78135.60, szelvényvásárlásra 489.68, ércpénz 3629.91, értékpapir 3692.78, folyószámlára 349983.58, felszerelésre 88.15, előleg bélyegre 14.75, tisztí fizetésre 1030.84, nyomtatványra 55.60, üzleti költségre 57.71, házipítésre —— osztalékra 24.— adóra 219.63, pénzkészlet novemb. 1-én 62891.62, 782165.49. Debreczen 1885. október 31.

Hazánk s a külföld.

— Rövid hírek. A főnyeremény. A kiállítási sorsjegy főnyereményét a 9120 sorszámu, 62 sz. sorsjegy nyerte meg. — A király hé kaddén reggel érkezett Triesztből Kelenföldre, onnan pedig Gödöllőre utazott. — Rudolf trónörökös ma érkezett Budapestre. — A z e g y e t e m i hallgatók száma 3355-en iratkoztak be, — még pedig a hittudományi karnál 92 hallgató, — a jogtudományi karnál 1580, a bölcsészeti tudományi karnál 269, a gyógyszerészeti tanfolyamra 200, a szülésznői tanfolyamra 70, az orvosi tanfolyamra 1144 hallgató. Az apadás a mult év első felével szemben 57 főre rug. — P u s t u l a m a g y a r g e n t r y. Szabolcsban Ajakou és Kisvárdán, Ferenczy Gyula és Béla 1620 hold birtokát Wahrman Győr megvásárolta. — Öngyilkos tolvaj. Drkowszky trabant-gardista Bécsben, ki a király lakostályában lopást követett el s tetten érték, agyonlőtte magát. — U j a b b p o j s t a r a b l a s. Székely-udvarhely és Homoród közt a postát irabolták és a kocsiát összevagdalták. Két egyén, kiket gyanu terhel, elfogattott.

Felölös szerkesztő: Gáspár Imre. K i d ő: Kutasi Imre.

„Több ezer m.-mázsa széna, szalma és törek eladó, esetleg helyben megetethető, miről bővebb felvilágosítást ad az uradalmi tisztartóság Pusztá-Hidvéghen. Posta Poroszló, Hevesmegye.

Liebig-féle
h u s - k i v o n a t.
Egyedül csak akkor valódi, ha minden szelenczén kék szín-nyomatban alárás lát-ható.

